

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וְהַקְלָלָהּ אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת יְדֹנָד אֱלֹהֵיכֶם וְסִרְתֶּם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְלִכְתָּ (רביע) אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתֶם (דברים יא, כח)

רבי זלמן פישר מבאר¹: לְלִכְתָּ (רביע) אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים, רביע, רמז לארבע עבודות: השתחויה, זביחה, הקטרה וניסוך.

ועוד, לְלִכְתָּ (רביע), שלא יעשו אלהות מארבע חיות המרכבה ואילו במעשה העגל עשו אלהות מהשור שבמרכבה (רמב"ן כי תשא).

וְהָיָה כִּי יֵבִיֵאֵךְ יְדֹנָד אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ (זקף גדול) אֲשֶׁר אָתָּה בָּא שְׁמָהּ לְרִשְׁתָּהּ
(דברים יא, כט)

ארץ ישראל היא נחלת ה', והשגחתו המיוחדת עליה מודגשת בפסוק ובטעם הָאָרֶץ, זקף גדול, המורכב מאות ו' ושתי אותיות י', גימטריא כ"ו, כשם הו"ה.

שלום המאירי²

הֵלֵא-הָמָּה (אזלא גרש) בְּעֶבֶר הִירְדֵּן אַחֲרֵי דֶרֶךְ מִבּוֹא הַשְּׁמֶשׁ (דברים יא, ל)

מדוע דרוש עתה פירוט המקום?

רבי יעקב בעל הטורים מבאר: "הלא המה בעבר הירדן – סופי תבות אהרן. לפי שעד עתה היו העננים על ידו שהיו מראים להם הדרך ועתה פסקו העננים לכך צריך ליתן להם סימן לידע הדרך". ע"כ.

ונרמז בטעמים: הֵלֵא-הָמָּה (אזלא גרש), התיאור המפורט נדרש אחרי שהלכו והסתלקו (אזלא גרש) העננים. FF

שלום המאירי

הֵלֵא-הָמָּה (אזלא גרש) בְּעֶבֶר הִירְדֵּן אַחֲרֵי דֶרֶךְ מִבּוֹא הַשְּׁמֶשׁ בָּאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי
(זקף קטן) (דברים יא, ל)

רבי אליעזר פיש רומז³ בפסוק על הסיבות לאריכות הגלות:

בפסוק הקודם נאמר: וְהָיָה (רביעי) כִּי יֵבִיֵאֵךְ יְדֹנָד אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ, וכאן הֵלֵא-הָמָּה באזלא גרש.

¹ טעמי המקרא בהלכה ובאגדה תשע"ד-ה, רבי זלמן פישר, עמ' 237.

² ראה לעיל בפרשת עקב (יא, יב).

³ שם אליעזר, חלק ראשון, רבי אליעזר פיש מביקסאד, ניו יורק תשיד (תשמג) דף כו עא.

מטעם 302 לפרשת ראה רמזים בטעמי המקרא בפרשה

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

הכוונה ששאלה התורה "ק מדוע עדיין לא נגאלו, שיהיה השם שלם וכסאו שלם, והגלות הרביעית עדיין נמשכת, וזה "וְהָיָה כִּי יִבְיָאֶךָ" היינו **שיבואו ביחד** אותיות "והיה" היינו ו"ה יבוא ביחד לאותיות י"ה ויושלם השם.

ותירצה התורה שהסיבה היא משום **הָלֹא-הָפָּחָה**, שהם בגאווה⁴, שחושבין ש'המה' היפך מ"ונחנו מה"⁵, אבל הם חושבים שהמה גדולים. ולכן מוטעם **אזלא גרש**, שלפיקך **המה בגירוש** זמן מרובה כל כך.

ואם תרצו שיתקיים "אחרי דרך מבוא השמש", שיתקיים (תהילים עב, ז) "לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ יוֹן \{יָנוֹן\} שְׁמוֹ"⁶, העצה היא: **בְּאַרְץ הַכְּנַעֲנִי** (זקף קטן). בעיני **ארציות יכניע** את עצמו, והטעם **זקף קטן, שיקטין** את עצמו.⁷

הלא המה בעבר הירדן אחרי דָּרְךָ (יתוב) **מבוא השמש בארץ הכנעני הישב בערבה**
מול (יתוב) **הגלגל אצל אלוני מרה** (דברים יא, ל)

במסכת סוטה (דף לג עב) נאמר: "מול הגלגל והלא לא ראו את הגלגל רבי אליעזר ב"י אומר לא בא הכתוב אלא להראות להן דרך בשניה כדרך שהראה להן בראשונה דרך בדרך לכו ולא בשדות וכרמים היושב בישוב לכו ולא במדברות בערבה בערבה לכו ולא בהרים וגבעות". כלומר המקומות אינם סמוכים למקום הכניסה לארץ, אלא עליהם להכנס יותר לפי כיוונם. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **דָּרְךָ** (יתוב) **מבוא השמש בארץ הכנעני הישב בערבה מול** (יתוב) **הגלגל, יתוב, רומז כצורת**
חץ לכיוון בו יש להיכנס לארץ.

שלום המאירי

רמז נוסף: **רבי משה אלשיך** מבאר⁸ שנבחרו שני המקומות: אלוני מורה, שם הובטחה הארץ לאברהם, ומול הגלגל, שם שרתה השכינה בארבע עשרה שנות הכיבוש והחלוקה. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **דָּרְךָ** (יתוב) **מבוא השמש בארץ הכנעני הישב בערבה מול** (יתוב) **הגלגל, יתוב, רומז**
לישיבת השכינה.

שלום המאירי

⁴ נראה שהגאווה רמוזה גם **במנגינה הרמה** של הטעם **אזלא גרש**.

⁵ שמות טז, ז ובאר שם רש"י: ונחנו מה - מה אנחנו חשובין.

⁶ רמז לביאת המשיח, ששמו ינון (ראה **פסחים** נד עא, סנהדרין צח עב).

⁷ ראה שם גם בעמוד הבא שמציין ענינים נוספים. והטעם **יתוב ב דָּרְךָ** (יתוב) **מבוא השמש, רומז לתשובה** מהחטא.

⁸ **תורת משה** על דברים - פרק יא פסוק ל-לב: "ל) הלא תאמר, למה זה בחר ה' תהיה קבלת התורה באלה ושבועה בהרים ההם מבשר מקומות ארץ ישראל, ומבארץ סיחון ועוג שגם היא נתחלקה לשבטים. אל תתמה על החפץ, כי הלא המה בעבר הירדן שהוא בגבול קדוש מאד, מה שאין כן בארץ סיחון ועוג, ולא במקום אחר ממקומות עבר הירדן, יען כי אלה הם אחרי, כלומר, נכנסות תוך גבול הארץ מופלג מירדן שבשפת הגבול. והוא דרך מבוא השמש שהוא לעומת המזרח שנכנסו בו, מורה היות נכנס הרבה בתחום ארץ ישראל. והם בארץ הכנעני היושב בערבה ולא בארץ הכנעני היושב בהר, כי אותם הם בתחלת הכניסה אך שבערבה הם באמצע. וגם הם מול הגלגל, כלומר, שיש בחינה אחרת על היותם מול המקום ששרתה שכינה ארבע עשרה שנה של כיבוש וחילוק שהיה משכן בגלגל. והברכה והקללה היו ראויים ליאמר סמוך לארבע עשרה שנה מיד. ושמה תאמר אם כן יהיה בגלגל עצמו, לזה אמר, אצל אלוני מורה, והוא, כי שם נשבע ה' פעם ראשונה לאברהם לתת לישראל הארץ, שנאמר (בראשית יב ו) ויעבור אברהם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה וכו' ויאמר ה' אל אברהם לזרעך נתתי כו'".